

TÄHKEKE

1996

K.F.S.

Kokku on neid selles peres kümme. Ema, isa ja kaheksa last. Nende elus on palju sellist, mida kohtab sadades maaperedes, aga ka mõndagi seesugust, mis erakordsusega üllatab. Üllatustega me alustame.

JAAN RANNAP

Suure pere lood

IGAL LAPSEL OMA HOBUNE

Uskumatu, aga tõsi. Samal päeval, kui sündis pere pesamuna, praegu kaheaastane Minna, tuli ilmale varss Snoob. Nüüd loetakse teda Minna hobuseks. Snoob on kõrgejalgne kaunis araabia tõugu hobune. Minu obu, teab Minna, kui koos suurematega talli pääseb. Minna tahab, et teda siis sülle võetak. Suuremate sülest ulatub Minna oma hobusele pai tegema.

Kaheaastase hobuse selga ei tohi veel istuda. Ega Minna muidugi üksi ratsutagi. Minna ratsutab koos õe Evaga. Minna istub siis Eva ees, suure õe käte vahel. "Loppi, loppi!" nõuab ta, ja kui Eva ratsu galopeerima sunnib, naerab Minna laginal. Eva ja Minna on koos tõkkeidki ületanud ja selle eest ema käest pahandada saanud. "Madalad tõkked, nii meetrikõrgused," vabandab Eva siiralt.

Teistel lastel sadulas kinnihoidjat vaja ei ole. Nemad hakkasid hobuste selga ronima ammu enne kooliminekut. Raul ja Laur - pere kolmikute kaks poissi - tegid seda juba kuueaastaselt. Hobuse selga said Raul ja Laur nii, et ronisid hobuse esijalga pidi kõrgemale, rabasid lakast kinni ja vinnasid end siis ratsu turjale. Ratsasõit käis nagu indiaanlastel - lakast kinni hoides. Koplis sööval hobusel ju valjaid ei ole.

Kui palju siis seal peres hobuseid on, et igale lapsele ratsutamiseks jätkub, küsid nüüd Sina, lugeja.

Koos sälgude ja varssadega nelikümmend tükki. Enamik neist eesti maatõugu. Seda sorti hobust tuntakse laiemalt saaremaa hobuse nime all. Saaremaa hobuse turi on madal nagu suurekasvulisel ponihobusel, seetõttu tunnevad nende vastu huvi välismaa hobuseostjad. On ju maailmas palju lapsi, kes kangesti tahaksid ratsutada.

KUIDAS MERE ÄÄRES ÕITSIL OLDI

Matsalu laht ulatub sügavale sisemaale. Selle lahe ääres on suured rannaheinamaad. Vanasti niideti seal kõikjal heina ja karjatati loomi. Nüüd on ümbruskonnas lambaid-lehmi vähe ja looduskaitseala rannaniidud kipuvad võssa kasvama. Seetõttu on väga hea, kui leidub hobusekari, kes niidud puhtana hoiab.

Õitsil olema - see tähendab päeval ja ööl loomadega kaugel karjamaal olemist. Eestimaa praegune noor põlvkond teab õitsil olemisest ainult muistendite ja vanade rahvajuttude kaudu. Oberschneiderite lapsed said seda kogeda aga terve ilusa augustinäda.

Õitsil oldi Ullaste ranna ääres paarikümnepealise hobusekarjaga. Rannaniidu servas tammede all oli laagripaik presendist telgiga. Telgi ees tehti lõket, keedeti ja kühsetati kartuleid. Augustikuu ööd olid soojad ja kuivad, tekisse mähitult võis kenasti ka lõkke ääres magada.

Kodust oli laagripaik 16 kilomeetri kaugusel. Seetõttu käis ema autoga ikka vähemalt üle päeva vaatamas, kuidas lastel elu läheb. Elu läks hästi. Päeval korjati kiviaedadelt põldmarju, varuti lõkkepuid ja käidi suplemas. Õhtuti jutustati tule ääres oma ja raamatutest loetud lugusid. Muidugi hoiti kogu aeg hobustel silm peal.

“Kas keegi koju ka tahab tulla?” küsis lapsi vaatama tulnud ema alati.

Keegi ei tahtnud. Seni, kuni telk maha võeti ja kõik koos ära tulid.

Nüüd tuleb küll ära ütelda, kes õitsil olid.

Madis (8a), Liisa (9a), Raul (9a), Laur (9a), Kaarel (11a), Eva (12a) ja Helen (14a). Ühe öö oli kaheaastane Minna koos emaga ka.

KUIDAS KOOLIS KÄIAKSE

Õed-vennad Oberschneiderid käivad kolmes koolis. Kaks vanemat õde, Helen ja Eva, Lihula Keskkoolis. Seal on Heleni jaoks Laste

Muusikakool, Eval võimalus kunsti õppida. Lihulasse on laste kodust kümne kilomeetri ümber, kuid bussid viivad ja toovad.

Kolmikud ja teise klassi poiss Madis käivad Metsküla Algkoolis. Seal on säärane kena väike koolimaja, mis kümnekond aastat tühjana seisis ja siis nelja noore perekonna kolkakülla tulekuga uuesti ellu äratati.

Madise, Lauri, Rauli ja Liisa koolitee on 15 kilomeetrit pikk. Bussid seda teed mööda ei sõida. Ema-isa viivad-toovad autoga. Kui jalgratas korras oli, siis sõitis üks laps rattaga. Selleks peeti järjekorda, et asi õiglane oleks. Jalgrattaga mineja tõusis hommikul varem, asus aegsasti teele ja oli kangesti uhke, kui võis autoga tulijaid koolimaja uksele tervitada.

Üheteistaastase Kaarli kool on Kõmsi Algkool. Ka see asub kaugel, kümnekond kilomeetrit kodutalust.

Kõmsis elab laste vanaema. Kaarel ei käinud veel kooliski, kui vanaema süda raskelt haigeks jäi. Südamehaigel inimesel on eluohtlik ükski olla. Kuueaastane Kaarel läks vanaemale mõneks ajaks toeks ja abiks. Kas ta siis juba suppi keeta mõistis, seda ma ei tea, aga munad keetis küll kõvaks ja pudru hautas pehmeks. Ja tubade koristamisega sai hakka-

ma. Vanaema toeks ja abiks on Kaarel jäänud ka pärast seda, kui arstid vanaema südame stimulaatori abil paremini tööle panid. Seetõttu õpib Kaarel Kõmsi Algkoolis. Aga laupäeviti-pühapäeviti jõuab ta muidugi koju ka, rääkimata koolivaheajast.

KUIDAS LIISA HIPODROOMIL APLAUSI SAI

Aeg-ajalt on Oberschneiderite pere käinud oma hobustega ratsavõistlustel. Lastest on kõige innukam ratsasportlane Eva. Eva oli kahteistaastane, kui ta Väandras võimsushüppel ületas kõrguse 1.60. Selle mälestuseks on kodus uhke auhind - kohvikeetja. Möödunud aastal tegi ka Liisa oma esimese võistluse. Tallinna hipodroomil korraldati eesti maatõugu hobuste galopivõidusõit. Hipodroomiovaali valmistus läbima 9 ratsanikku. Kui väikesed poni meenutavad hobused kappama pistsid, kihutasid haukudes kaasa kusagil redutanud koerad.

See oli väikestele hobustele liig. Ehmunult sööstis viis neist rajalt välja. Liisa hobune Duula jäi rajale. Järsult kõrvale põigates oli ta Liisa turjalt poetanud, kuid kuna ratsmed olid tüdrukul tugevasti peos, jäi Duula paigale. Vapper Liisa hüppas püsti, vinnas end uuesti sadulasse ja sundis Duula galopeerima. Kolm võitjat olid tükk aega tagasi lõpetanud, kuid finiši poole kapates ei saanud nad sugugi nii tugevat aplausi kui väike Liisa.

Jaan Rannap

ENO RAUD
Paks Peeter

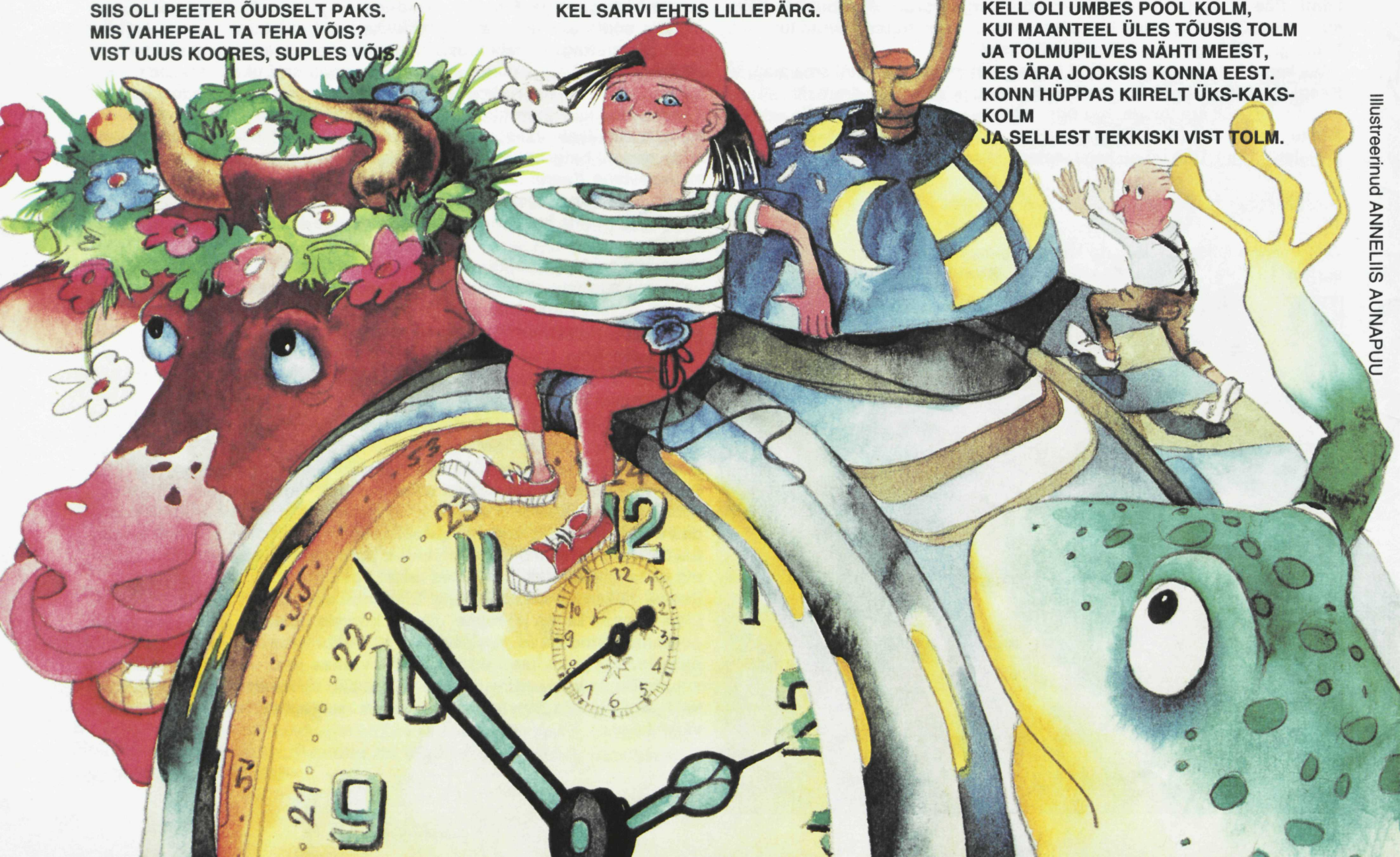
KUI KELL SAI KOLMVEERAND KAKS,
SIIS POLNUD PEETER ÜLDSE PAKS.
KUI AGA KELL SAI TÄPSELT KAKS,
SIIS OLI PEETER ÖUDSELT PAKS.
MIS VAHEPEAL TA TEHA VÕIS?
VIST UJUS KOORES, SUPLES VÕIS.

ENO RAUD
Tulek

KELL OLI TÄPSELT KAKSTEIST,
KUI METSAST TULI KAKS VEIST
ÜKS OLI LEHM JA TEINE HÄRG,
KEL SARVI EHTIS LILLEPÄRG.

ENO RAUD
**Tolm
maanteel**

KELL OLI UMBES POOL KOLM,
KUI MAANTEEL ÜLES TÕUSIS TOLM
JA TOLMUPILVES NÄHTI MEEST,
KES ÄRA JOOKSIS KONNA EEST.
KONN HÜPPAS KIIRELT ÜKS-KAKS-
KOLM
JA SELLEST TEKKISKI VIST TOLM.

Vaibakloppiija HENNO KÄO

Lõpuks ometi tegid eit ja taat oma unistuse teoks ja ostsid endale vaiba. Vaip oli suur, paks ja ilusa mustriaga. Idamaa oma. Ja maksis palju. Kustkohast eit ja taat nii palju raha said? Nad olid ju terve oma pika elu korjanud. Nii kui raha kogemata maha kukkus, korjasid nad selle ikka hoolsasti üles. Nii nad vajaliku summa kokku saidki.

Nüüd oli vaip põrandal, kus ongi ju vaiba koht. Eit ja taat ei raatsinud sellele õieti astudagi. Imetlesid eemalt. Aga ime-likul kombel muutus vaip iga päevaga hallimaks, tema säravad värvid tuhmusid. Lähemal uurimisel selgus, et süüdi on tolmu. Arusaamatuks jäi, kust seda tolmu nüüd nii palju tuli. Varem, kui vaipa ei olnud, polnud ka tolmu eriti näha.

Tolmuimejat eidel ja taadil ei olnud, nad alles korjasid selle jaoks raha. Ei aidanud siis muu, kui vaip kokku rullida ja põhjalikuks kloppimiseks õue viia. Seda taat ühel hommikul tegigi. Pistis võileiva tasku ja läks. Töö oli raske ja kõht võis vahepeal ju tühjaks minna.

Taat laotas vaiba puhtale lumele ja kukkus seda luuaga materdama. Iga löögi juures vaip võpatas, püüdis taadi eest ära roomata ja hüüdis koguni appi. Taat ei teinud kuulmagi, materdas aga edasi. Ega ta oleks araabia keelest aru saanudki.

Tihe tolmupilv tõusis kõrgele. Kui taat luua järjekordseks matsuks tõstis, kerkis vaip äkki maast lahti ja tahtis plehku panna.

“Seisa paigal, kurivaim!” kirus taat ja hüppas imekspandava kärmusega vaibale. Toas polnud ta naljalt paljajalugi vaibale astunud, nüüd aga tallas seda koguni lumiste saabastega! Vaip sellest ei hoolinud, tõusis ikka kõrgemale ja viis taadi endaga.

Sellest saadik pole taati enam nähtud, vaibast rääkimata. Küla peal räägiti, et keegi olevat tol saatuslikul hommikul märganud miskit neljakandilist üle metsa lõunasse lendamas. Ikka, ikka lõuna poole.

Eidel oli vaibast tuline kahju. Taadist muidugi ka. “Hea, et tal, vaesekesel, vähemalt võileib ühes oli,” mõtles eit ja pühkis silmanurgast pisara.

Illustreerinud HENNO KÄO

HAA-HAA

Siit saate lugeda Kuressaare Põhikooli Ila klassi ja Maaritsa Algkooli laste nalju. Nende naljaviskamine läks täiesti asja ette, sest loosivõit maki näol tabas kõige esimesena just neid. Nalja pärast said maki veel Liisa Pall Tartust, Grete ja Kristi Luukas Käinast, Kärt Linnamägi Vardist ja Krista Pärtli Kolga-Jaanist. Mõnusaid nalju saime üsna ohtrasti ja püüame nendega naerma ajada ka neid, kellest loosiõnn mööda läks. Kõigepealt saate lugeda Saaremaalt pärit nalju.

Kaks sõdurit tahavad pommi pooleks saagida. Ohvitser näeb seda ja karjatab: "Hullud olete või? See võib ju lõhkeda!" Sõdurid vastavad: "Ära muretse, meil on veel üks pomm varuks."

JANNO RAHNEL

Üks mees laenas sõbralt sapaka ja läks sõitma. Varsti auto turtsatas ja jäi seisma. Mees tahtis vaadata, mis mootoril viga on. Tõstis kapoti üles ja leidis sealt vana kohvri.

HENRY KAERT

"Kaiko, sa vaatad juba viiendat korda Mari vihikusse!" pahandab õpetaja kontrolltöö ajal. "Mina ei saa midagi parata, kui Mari nii segaselt kirjutab."

KAIKO TASA

Kaks tassi ujuvad meres. Üks tass jääb maha. Teine tass küsib: "Mis sul viga on?" "Ah, mul läks vesi kõrva."

OTT KALJU

Mu õde on palavikus. Ema paneb rohu lusikale, tuleb mulle vastu ja hüüab: "Suu lahti!" Võtan rohu ära ja ema läheb kööki tagasi. Natukese aja pärast paneb ema õele uuesti kraadi ja imestab: "Miks küll rohi palavikku alla ei võta?"

KATRI LINDAU

Piletikontroll küsib poisilt: "Mitmendas klassis sa käid?" "Kolmandas." "Ja kui vana sa oled?" "Viieaastane," vastab poiss, et talt trahvi ei nõutaks.

MARGIT VAHTER

Juku pidi ütleva ühe lõunamaa haruldase looma. "Jääkaru," arvas Juku. "Jääkarud ju ei ela lõunamaal," imestas õpetaja. "Seepärast ta ongi seal haruldane," teatas Juku.

TAURI TOOMLA

3-aastane Liina ütleb emale: "Emme, ma tahan mehele minna." Ema vastab: "Eks sa mine." Liina hakkab nutma ja kurdab: "Ma ei saa ju saapaid jalga."

VEELIKA KELLER

Isa palus Tanelil toast tikukarp tuua. Poiss jooksis tuppa ja tuli kähku tikukarbiga tagasi. Isa küsis: "Aga kus tikud on?" Tanel imestab: "Sa ei küsinud ju tikke, vaid ainult tikukarpi."

ALLAN LIPU

Maaritsa kandi naljad on sellised:

EESVARAKUMM

Parandasime issiga õues autot. Isa ütles, et pagasnikus on tagavarakumm. Küüni all oli veel üks kumm. Mina küsisin, kas see on eesvarakumm. Isa vastas: "Ei, see on jahukumm." Ja tõesti, kummi sees oligi jahu.

RANEL SARAPUU

KASSI KRIIMUSTUS

Ükskord kriimustas mind kass. Jooksin emme juurde ja kurtsin: "Emme, vaata! Mu varbast jookseb maasikamoosi."

LAURI LAURITS

JÄNES LÕKSUS

Jännes kukkus auku. Ta ütles vihaselt: "Kui ma siit 5 minuti jooksul välja ei saa, siis lähen minema."

KAIRE VIGEL

Ükskord mängisin oma koera Robiga. Peitsin ennast tema eest ära ja Robi jooksis mind otsides peaga põõsasse. Pärast, kui ta mu üles leidis, tahtis ta mul püksid jalast ära tirida. Olin temaga lausa kimpus.

MARKO MÄNNIK

VÄIKE VIPERUS

Hakkasin õue minema, kuid äkki kuulsin selja taga krabinat. Pöörasin kähku ringi ning kukkusin tagurdades solgipange.

LIIVI LAURITS

MOONIKA MEHIN

Valgjärve, Saverna
sjk.EE2644 Põlva mk.
Huvid:muusika, kleep-
sud, tants.

GERLI HARKMANN

12a Rähni 13 EE2600
Põlva mk.
Huvid:ujumine, luge-
mine, udukad.

KITTY AADAM 9a

Raua põik 5-6 EE0010
Tallinn Huvid:tantsimi-
ne, laulmine, ujumine.

MERILIN KAUKSI 12a

Kooli 16-44 Püssi
EE2041 Ida-Virumaa
Huvid:tants, näitlemine.

JAANIKA TEE 11a

Männiku k. Saku vald
EE3400 Harju mk.
Huvid:muusika, tants,
kleepekad.

KAIRI KANGUR 7a

Mangu talu, Sudiste
sjk.EE2945 Viljandi mk.
Huvid: udupildid, laul,
tantsimine.

BRIT INGERMANN

11a Suislepa sjk.
EE2925 Viljandi mk.
Huvid:udupildid,
loomad.

UUNO, UU!

Nagu näed, pole siin tegemist õhtuhämaruses kauaks õue jäänud kärke poisilapsega, keda ema üles ei leia. UNO on üks populaarsemaid kaardimänge maailmas. Kui mängu nüüd selgeks saad, võid seda kunagi õpetada ka oma lastelastele. Mängu saab korraga mängida 2 - 10 inimest vanuses 6 - 99 aastat. Kui sul numbrid selged on, võid mängimist alustada ka varem. Kuna mängus tuleb küllalt palju arvutada, pakume loosimiseks välja ühe lihtsama tehte.

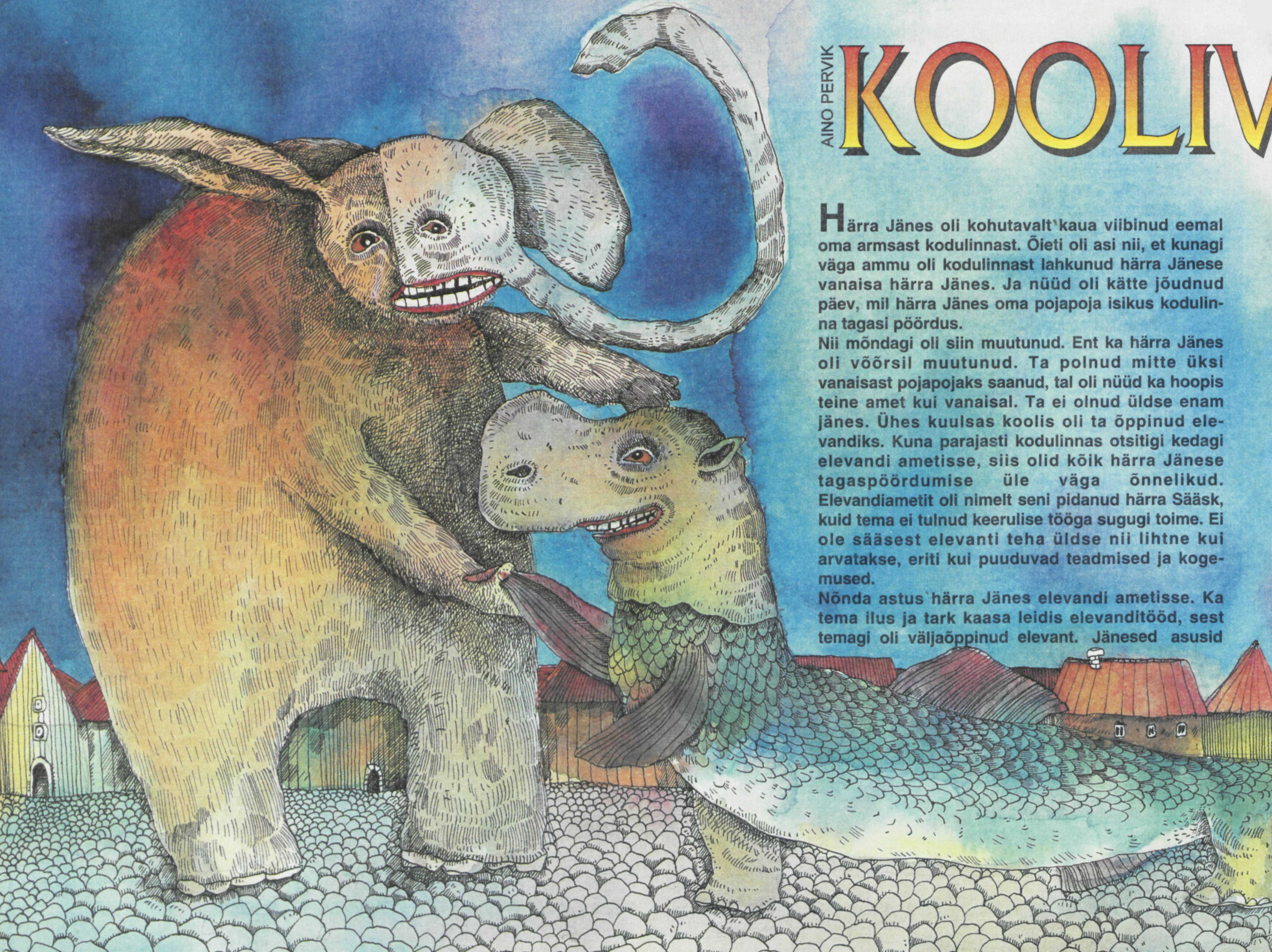
Kaardipakis on 112 kaarti, mängus läheb neist vaja 108. Mitu üleliigset kaarti on pakis?

Kui sinu talong õige vastusega jõuab toimetusse 12. veebruariks, jääb üle vaid loosiõnne oodata. Aadress, nagu ikka, ajakirja tagumisel sisekaanel. Umbrikule kirjuta ka UNO.

UNO

1.

AINO PERVIK

KOOLIV

Härra Jänes oli kohutavalt kaua viibinud eemal oma armsast kodulinnast. Õieti oli asi nii, et kunagi väga ammu oli kodulinnast lahkunud härra Jänese vanaisa härra Jänes. Ja nüüd oli kätte jõudnud päev, mil härra Jänes oma pojapoja isikus kodulinna tagasi pöördus.

Nii mõndagi oli siin muutunud. Ent ka härra Jänes oli võõrsil muutunud. Ta polnud mitte üks vanaisast pojapojaks saanud, tal oli nüüd ka hoopis teine amet kui vanaisal. Ta ei olnud üldse enam jänes. Ühes kuulsas koolis oli ta õppinud elevantiks. Kuna parajasti kodulinnas otsitigi kedagi elevanti ametisse, siis olid kõik härra Jänese tagaspöördumise üle väga õnnelikud. Elevantiametit oli nimelt seni pidanud härra Säask, kuid tema ei tulnud keerulise tööga sugugi toime. Ei ole sääsest elevanti teha üldse nii lihtne kui arvatakse, eriti kui puuduvad teadmised ja kogemused.

Nõnda astus härra Jänes elevanti ametisse. Ka tema ilus ja tark kaasa leidis elevantitööd, sest temagi oli väljaõppinud elevant. Jäneseid asusid

ENNAD

elama kõrgesse elevantilutorni, mis seisis keset kodulinna. Seni oli seal elanud härra Sääsk, kes vaevu tallaga põrandat puudutas. Temal pidi ju pea kogu aeg pilvedes olema. Nüüd tammusid tornitipus ringi härra ja proua Jänes, nii et torn värises. Ega nad siis mingid õhus pinisejad sääsed olnud. Ka ei saanud nad ju karelda vetruvail jänesehüppeil, sest kes oleks neid siis veel elevanti ametis tõsiselt võtnud! Võib muidugi ka olla, et seal, kust nad tulid, olid nad tõesti kõndinud, jalad ülespidi, nagu räägitakse, ja seega harjunud tubliult tallale toetuma.

Jäneste elu kodulinna oli imelahe ja lugupeetud. Ainult vanu sõpru oleksid nad tahtnud näha ja nendega koos vanaviisi mürtsu teha. Elu kodulinna oli hall.

Ühel päeval kohtas härra Jänes oma suureks rõõmuks tänaval kallist koolivenda härra Kilu. Õieti ei olnudki nemad kahekesi koos koolis käinud. Koolivennad olid igimullustel aegadel hoopis nende vanaisad. See side oli aga väga tugev ja kestis igavesti, nii et härra Jänes ja härra Kilu olid

koolivennad ka pojapoegade isikus. "Kuidas käsi käib?" küsis härra Jänes. "Fantastiliselt!" vastas härra Kilu. "Millega tegeled?" küsis härra Jänes. "Oo, ma teen kõva tööd!" vastas härra Kilu. "Ma olen jõehobu. Mõtlen ometi, neil töötas jõehobu ametis proua Porgand! Võid isegi arvata, mis sellest välja tuli. Talle tehti lihtsalt: amps! Aga mina olen vana kala. Pealegi olen ma saanud koolituse just jõehobu erialal ja ma olen ka Aafrikas omandanud tohutu praktika."

Koolivennad rõõmustasid kohtumise üle väga, sest nad mõlemad igatsesid hirmsasti vanade sõprade järele. Nad tahtsid olla omavahel koos, hoida käest kinni, vaadata teineteisele silma, muudkui naeratada ja koos mürtsu teha.

Härra ja proua Jänes korraldasid sedamaid võimsa peo. Aafrika tamtammide saatel tegid nad koos härra ja proua Kiluga ringmängu. Nad tantsisid terve öö ja veel päeva takkapihta ja ka järgmise öö. Nõtke elevantilutorn kõikus taeva all ja kõigil käis pea mõnusasti ringi, otsekui kiiguksid nad külakiigel nagu nende vanaisad vanasti. Kuna nad kogu aeg ühtepidi hüplesid, hakkas ka tornitipp lõpuks nendega koos ringiratast tiirlema. Kolmanda päeva hommikuks polnud seal enam mingit torni.

Keset linnaväljakut kõlises ja helises tuledest särav kaunilt värviline laadakarussell. Oi, seal alles sai lõbusasti aega mööda saata, laadasaia süüa ja vurtsu peale juua!

Illustreerinud PIRET RAUD

Bussijuht

Bussijuht on tore olla,
sõidab aina linnast linna.
Inimesi veab ta sinna,
kuhu keegi tahab minna.

Bussijuht on tubli mees,
palju rahvast bussi sees.
Kõik, kes sõita tahavad,
kähku bussi lähevad.

HELEN KARRO Tallinnast

Kool ja sõbrad

Hommikul, kui algab kool,
tärbab igas lapses hool.
Muidu kooli ma ei taha,
aga sõpru tahaks näha.

Koos me laulame ja tantsime,
vahel kooli taga klattime.
Sõber on tähtis kui naelale
haamer,
kõige parem sõber on pingi-
naaber.

Viimses hädas aitab sõber,
olgu sul või mõistus nõder.
Tunde kah kuidagi ära kannatab,
kui sõber sulle sõprust annetab.
Kool on päris tore, tundub mul,
aga ainult siis, kui tuhat sõpra
sul.

LIIS RAAL Tartust

Meie kass õpib lendama

Oli talv ja ma käisin alles laste-
aias. Ma ei osanud veel lugeda
ega arvutada. Puhkepäevadel

ei tahtnud ma õppimisega tegelda. Mängisin parem kassiga, sest teadsin, et kool on veel kaugel. Kuid ühel pühapäeval unustasin oma kassi ära. Tal hakkas igav ning ta mõitles lendamist õppida. Kass ootas, kuni vanaema tegi akna lahti. Siis kõndis ta uhke sammuga akna juurde, pani silmad kinni ja hüppas. Vanaisa nägi lumes kassijälgi ja puu otsas naerunäoga kassi.

OKSANA GEIMONEN Püssist

Vana raudtee õnnetus

Elas kord üks raudtee. Ta oli nii vana, et inimesed tema vanust ei teadnudki. Ta oli võib-olla miljon rongi sõidutanud. Aga ta oli ju nii vana, et hakkab õudne sellele mõelda. Ja ta oli piisavalt kulunud, et mõne rongi all lõhki minna. Millegipärast see inimesi ei huvitanud. Nad lihtsalt ütlesid: "Kui ta siiani pole ära lagunenu, ei lagune ta ka praegu." Inimesed ei kuulanud raudtee ragisemist ja oigamist. Ja nii möödus terve aasta. Lõpuks saabus päev, mil raudtee oli täiesti kulunud. Sõitis üks raske rong ja siis kostus RAKS! Rong läkski kraavi. Õnneks oli see kaubarong, muidu oleks võinud palju inimesi surma saada.

Pärast seda muutusid inimesed ettevaatlikumaks ja peatasid rongiliikluse kohe, kui raudtee ragisema ja oigama hakkas, ning tegid tee korda.

KARL MUMM Neerutist

Kassi ristimine

Minu onutütar Sigrid (5a) tuli meile külla koos oma vanema õe poja Margiga (ka 5a). Nad tormasid kohe õue mängima.

Kõigepealt läksid nad lakka kolama ja leidsid kassipojad. Nad võtsid kohe ühe kassipoja kaasa ja ronisid redelit mööda alla. Siis jooksid nad sara taha tiiki kassi ristima. Sigrid ja Mark kastsid kassipoja üleni vette.

Kassipoeg oli läbimärg ja turtsus hirmsasti. Nüüd tulid nad tuppa ütleva, et leidsid kassipojad. Mu ema kuivatas kassipoja ära ja andis talle süüa. Pärast arvasid põngerjad, et pole midagi halba selles, et kass ristitud sai. Meid emaga ajasid need kassiristsed küll naerma.

ELEN VÄIN Sadalast

Karussell

Meil on maja juures jää peal karussell. Selle tegid suured poisid. Nad lasksid ka väikestel poistel sõita ja karusselliga kihutamine meeldis väikestele poistele väga.

Mulle meeldib ka suusatada. Suusatamas käies nägime jäne, kes tormas põõsa taha nagu välk. Meie ronisime märke ja sõitsime alla. Mina kukkusin mäe all pikali.

ANTI KONSAP Puigast

Eemme läks tööle, meie õega jäime koju. Leidsime padjast pisitillukese augu ja tahtsime vaadata, mis seal sees õige on. Hakkasime auku suuremaks rebima. Kui emme koju tuli, sai ta vist ehmatuses palaviku. Kogu korter oli sulgi täis ja me saime riielda. Tagantjärele ei tea me isegi, mida me padja seest otsisime.

MONIKA ALLAIS

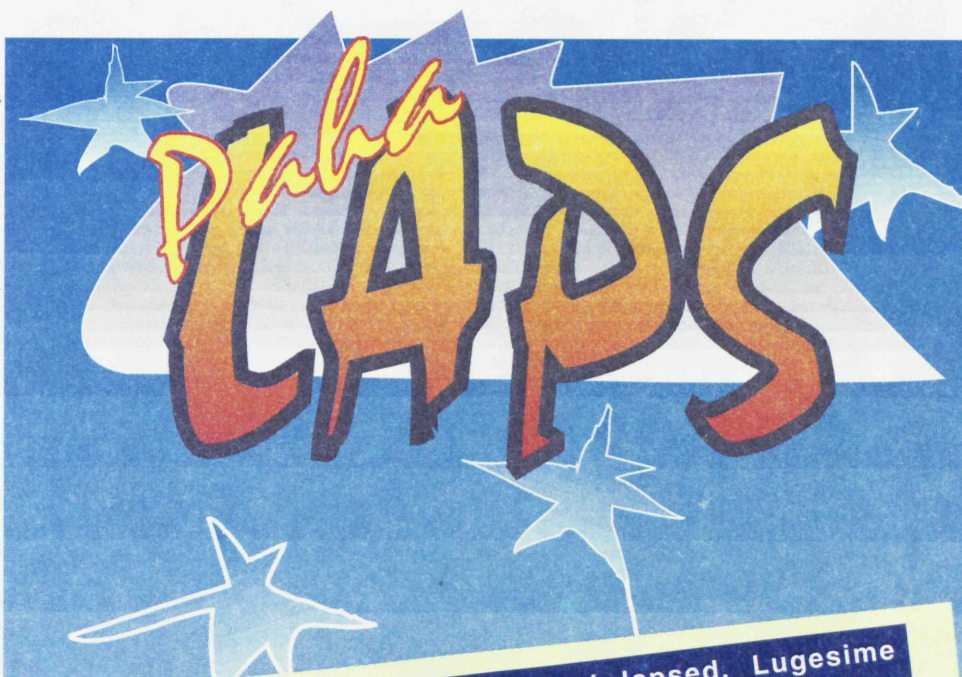
Kui ma veel väike olin, siis tegin tihti pahandust. Ükskord oli ema pannud lauale ilusa vaasi. Ma läksin laua juurde ja sikutasin linast. See tuli koos vaasiga maha ja vesi läks vaiba peale. Ema kuulis kolksu ja tuli kohe asja uurima. Sain tõrelda. Kuid pärastpoole ma palusin vabandust ja me leppisime ära.

MADLI JANTSIKENE

Kui ma õues nägin, et ema puid raiub, läksin värvavast välja lauluväljakule. Kui ema tupp läks, tuln ja peitsin kirve ära. Ema tuli õue ja nägi, et kirves on kadunud. Ema küsis minu käest, kus kirves on. Sain riielda.

KAISA ÄÄRMAA

Olime õega kahekesi kodus. Tahtsin õue minna. Algul õde ei lubanud, kuid ma hakkasin teda norima ja sain

Oleme Elva Põhikooli IIIa klassi lapsed. Lugesime "Tähekesest" pahadest lastest ja otsustasime ka oma pahandused kirja panna. Selgus, et tüdrukud on suuremad paharetid kui poisid. Saadame mõned jutud teistele lugeda. Et Elvas juhtub äpardusi vaid tüdrukutega, avaldame siia juurde poiste kirju teistest Eestimaa paikadest.

lõpuks oma tahtmise. Kui tupp tuln, nägin välja nagu lumememm. Toas tegin veel teise pahanduse: istusin aknalauale ja ajasin lillepoti maha.

HELENA SPILEVOI

Kui väiksed olime, tahtsime õega telerist üht lastefilmi vaadata. Aga ema ei lubanud, sest parajasti vaatas ta ise mingit filmi. Meid saatis ta teise tupp. Olime oma toas natuke pahased ja hakkasime igalt poolt alla hüppama. Just siis, kui õde kapi otsast alla hüppas, lõi ta käega vastu lambikuplit ja see kukkus alla. Ehmusime hirmsasti ja peitsime ennast kappi, sest ema tuli klirina peale kohale. Kui ema katkist kuplit nägi, saime tõrelda.

KERTU KALMUS

Ema pani pesumasina käima. Kui mina vanni läksin, oli pesumasina toru seal sees. Panin toru sarvede peale ja pesumasin hakkas vett välja ajama. Terve põrand sai märjaks. Sain tublisti riielda.

KADI SOONBERG

Mina valasin issi purgiõlu kraanikaussi sellepärast, et issi ei joonud minu tehtud teed.

JOOSEP SIBUL Verioralt

Ükskord, kui ma sõitsin rattaga, läks kumm katki. Ma ei teadnud, et tühja kummiga sõita ei tohi ja sõitsin katkise kummiga koju. Sain riielda. Nüüd ma tean, et tühi kumm lõhub ratast.

RAGNAR LALL Kärblast

Minu pahandused juhtuvad sageli seepärast, et ma ema sõna ei kuula ning tahan teha oma tahtmist. Eelmisel suvel käisin sõbraga salaja kalal. Tee peal kohtasime minu vanema venna sõpra, kes küsis, kuhu me läheme. Vastasime, et kalaleminekuks usse kaevama. See poiss rääkis loo minu vennale ära. Õhtul kümne kalaga koju tulles oli pahandus mind juba ees ootamas.

VILJAR RAUDIK Lüllemäelt

TURBASAMBLAD

Kui oled kordki elus käinud rabas, siis mäletad kindlasti, et seal vedrutab jalge all kohev samblavaip. See vaip koosneb turbasammaldest. Turbasamblaid on kümneid liike. Nende värv võib olla vahelduv - kollane, pruun, roheline või punane. Aga nende ehitus on alati ühesugune. Kui üks taim samblavaibast välja sikutada, selgub, et tal ei ole juurt. Turbasammal hangib kogu toidu õhu ja vihmavee kaudu. Tema latv kasvab igal aastal 1 sentimeetri võrra kõrgemaks ja alumine osa muutub pidevalt turbaks.

Turbasambla varres ja lehtedes on erilised rakud. Kuival ajal täituvad need õhuga, vihmasel ajal veega. Kui pole kaua vihma sadanud, kaitseb pealmine õhuga täitunud turbasammalde kiht alumisi kihte läbikui-

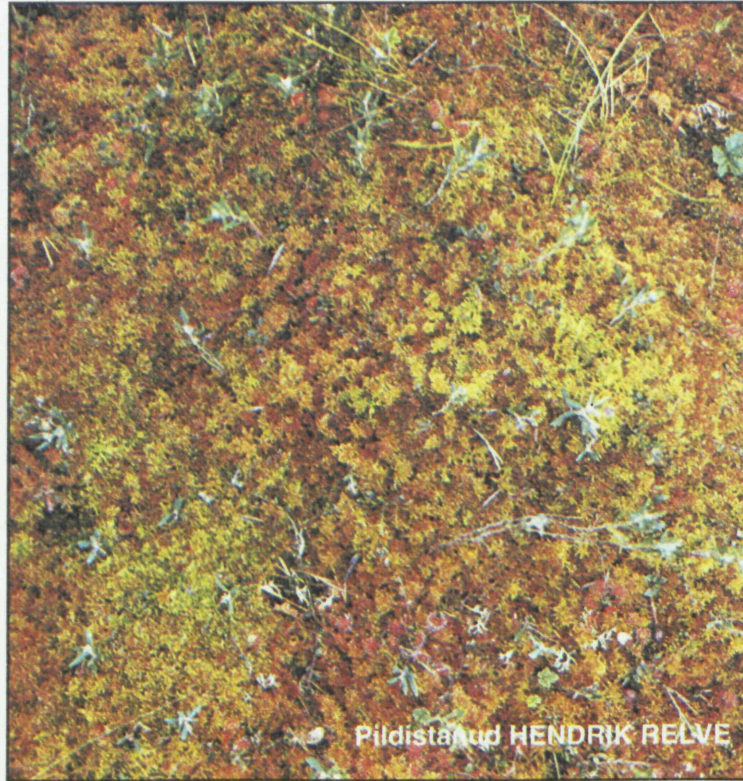
vamise eest. Peotäiest turbasammaldest saab alati hulga vett välja pigistada. Turbasamblad võivad endasse imada vett 10 korda rohkem, kui nad ise kaaluvad.

Turbasammaldel on veel üks omapära. Nad hävitavad pisikuid ja baktereid.

Sellepärast võib soolaugaste vett julgesti juua, ehkki laukavee värv on pruunikas ja natuke hirmutav. Turbasamblaid võib julgesti panna haava peale. Nad puhastavad haavu. Sõja ajal, kui mõnikord vatti ja marlit ei jätkunud, tarvitatigi nende asemel turbasamblaid.

Samamoodi baktereid ja pisikuid hävitava toimega on turvas. See tähendab, et turba sees ei saa elada ja toimida need pisiolevused, kes surnud taimede ja loomade jäänuseid lagundavad. Kõik, mis turba sisse satub, säilib seal nagu konserv.

Näiteks on turbast leitud sadu aastaid tagasi hukkunud inimesi. Nende seljariided on säilinud nii hästi, et on näha isegi riide värvimuster. Turba seest on leitud ka vanaaegseid tarberiistu, ehteid, loomade

Pildistanud HENDRIK RELVE

jäänuseid ja taimeosi.

Leidude järgi on teadlased saanud teada palju väärtuslikku meie maa mineviku kohta.

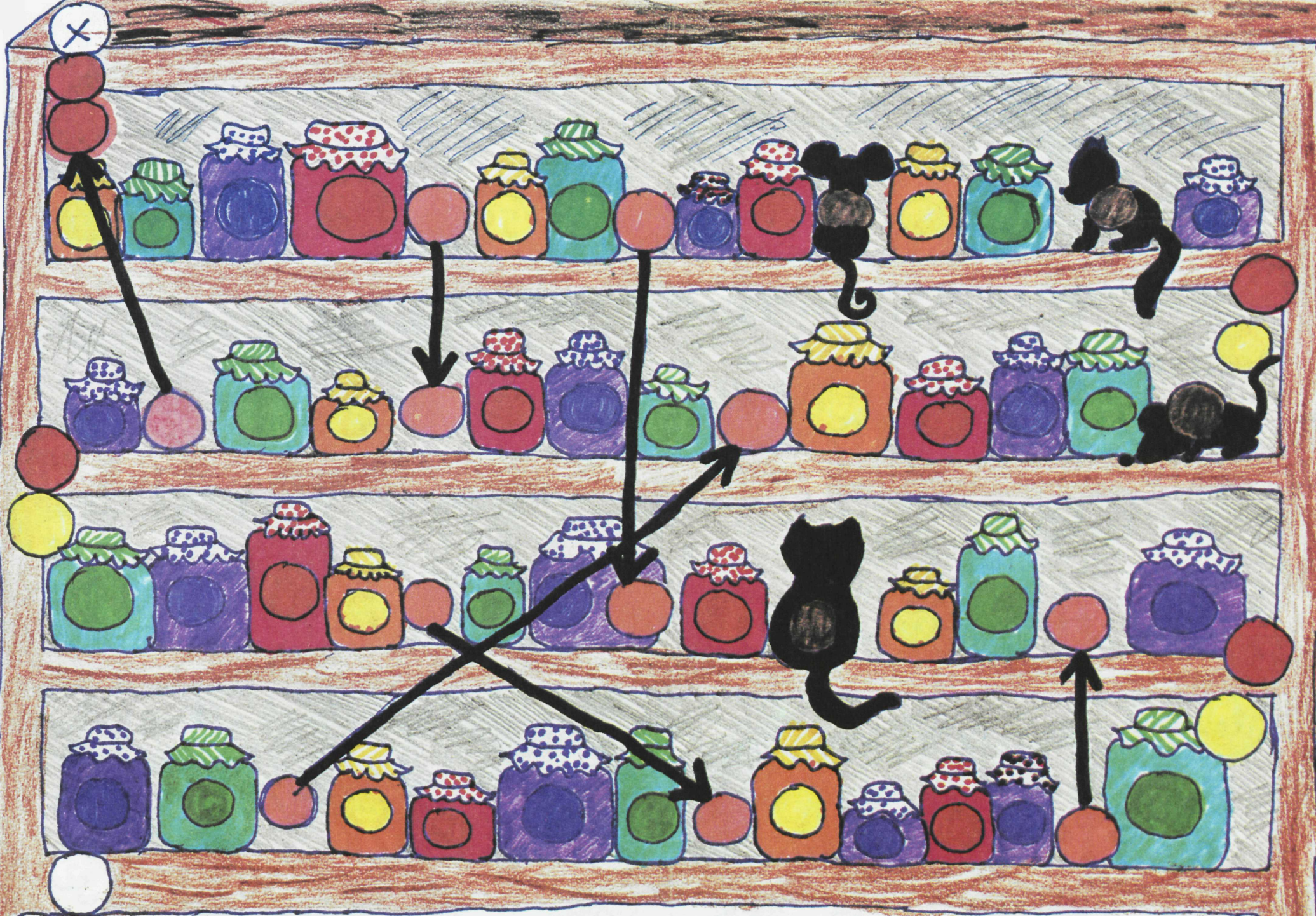
Kui vanad võivad olla turbas säilinud jäänused? Turbasood hakkasid meil kujunema kohe pärast jääaega, umbes kümme tuhat aastat tagasi. Tänu turbaie on teadlased välja selgitanud meie metsade koosseisu muutumise jääaja järel. Aastatuhandete jooksul tõi tuul igal kevadel ümbritsevatest metsadest soodesse õietolmu. See säilis turbakihtides. Teadlased võtsid soost turbaproove. Nad määrasid ära turbakihtide vanuse ja selle, kui palju ja milliste puuliikide tolmu iga turbakiht sisaldab. Selgus, et kohe jääaja järel oli enamik siinsetest metsadest kasemetsad. Viis tuhat aastat tagasi koosnesid peaaegu pooled metsadest tammedest ja teistest niinimetatud laialehistest puuliikidest. Tuhande viiesaja aasta eest oli valitsevaks puuliigiks saanud kuusk. Sealpeale hakkas metsade käekäiku üha tugevamini mõjutama

inimene. Paremaid metsamaid võeti põldude alla. Metsad tõrjuti kehvamatele maadele. Peamiselt just seetõttu on praegusel ajal meie kõige levinum metsapuu mänd. Mänd suudab kasvada maadel, kus teised puuliigid toime ei tule.

Meie soodesse tekib igal aastal juurde umbes 1 millimeeter turvast. Sügavamates soodes on turbakihi paksus üle 8 meetri. Otsekui lehed tuhandete lehekülgede paksuses ajalooramatus säilitavad sealsed turbakihid oma "lehtede" vahel aastatuhandete vanust ajalugu. Meie soode "turbaraamatuis" on veel kindlasti peidus palju põnevat esiisade ja looduse kauge mineviku kohta.

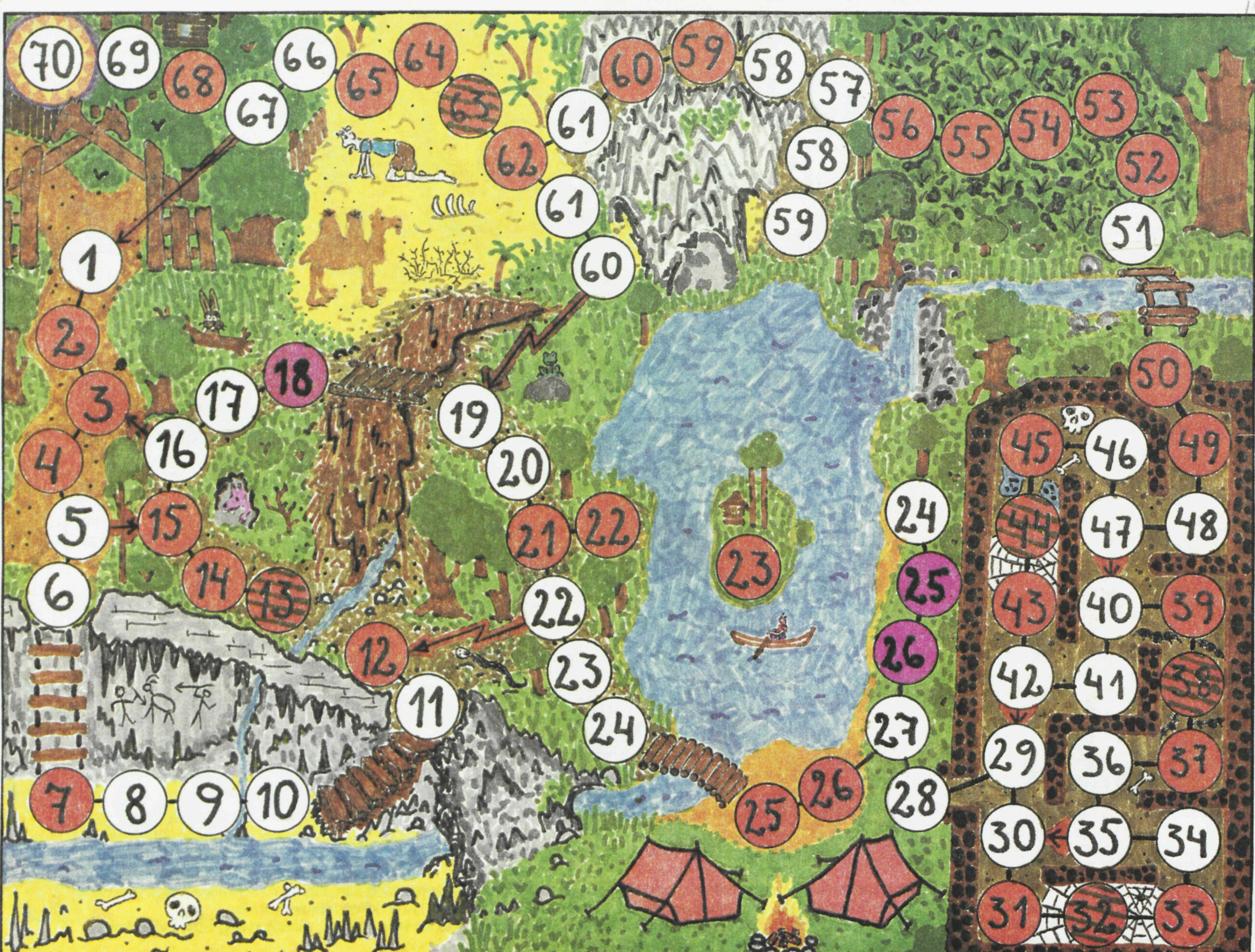
HENDRIK RELVE

LAUAMÄNG "MOOSIRIUL". Autori nime saame teada detsembrikuus, kuid siia seda enam kahjuks juurde panna ei saa. Sinine, roheline, kollane ja punane ring annavad 5 punkti. Pruunil ringil jääb viskekord vahele. Esimene lõppu jõudja saab 20 punkti. Võidab see, kel on kõige rohkem punkte. Teisel pool on mäng "SEIKLUSTE JAHIL". Selle autor on **REINAR TÕRUK**e Riisiperest. Mängureeglid võid ise teha. Näiteks: viirutatud ring jätab 2 viskekorda vahele, punane ring annab õiguse 2 korda järjest visata, lillalt ringilt astud sammu tagasi.

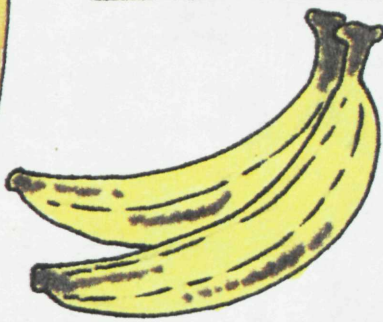
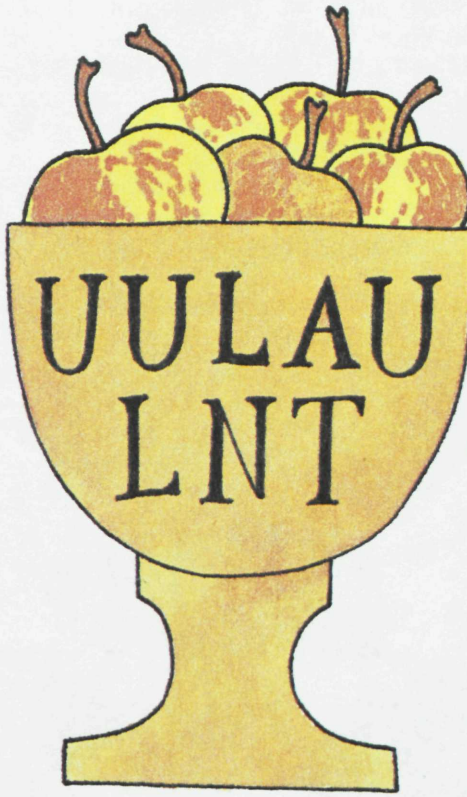
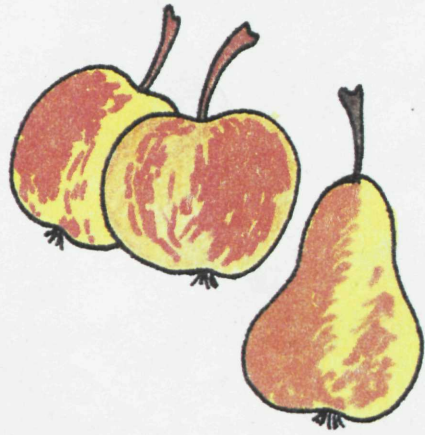
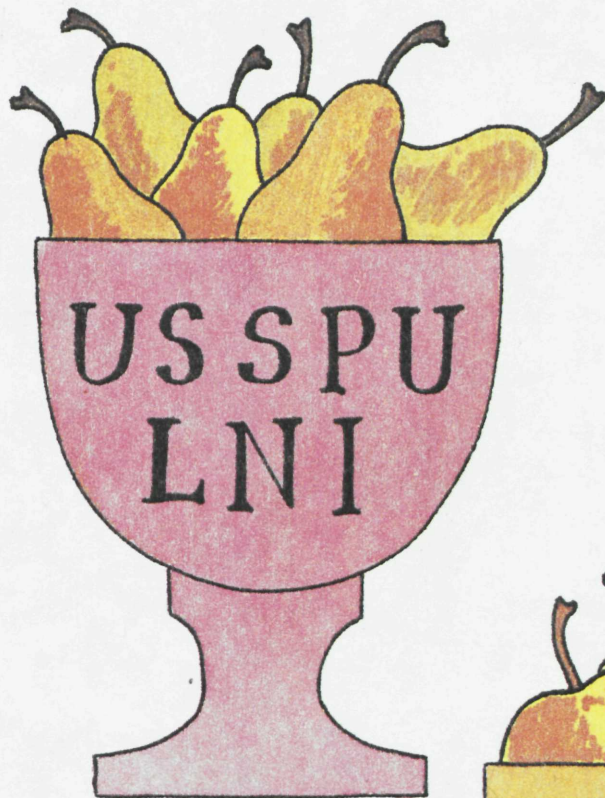

- 70
- 69
- 68
- 67
- 66
- 65
- 64
- 63
- 62
- 61
- 60
- 59
- 58
- 57
- 56
- 55
- 54
- 53
- 52
- 51
- 50
- 49
- 48
- 47
- 46
- 45
- 44
- 43
- 42
- 41
- 40
- 39
- 38
- 37
- 36
- 35
- 34
- 33
- 32
- 31
- 30
- 29
- 28
- 27
- 26
- 25
- 24
- 23
- 22
- 21
- 20
- 19
- 18
- 17
- 16
- 15
- 14
- 13
- 12
- 11
- 10
- 9
- 8
- 7

ARVA ARVA! ARVA ARVA! ARVA ARVA! ARVA ARVA!

PUUVILJAVAAASIDE KÜLGEDEL OLEVATES TÄHTEDES ON PEIDUS ÜHE RAAMATU PEALKIRI JA KA AUTORI NIMI.

Lasteajakiri
"TÄHEKE"
Asutatud jaanuaris 1960
ilmub kord kuus

Toimetuse aadress:
Pärnu mt. 67a
EE0001 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
tel. 681 497
Tegevtoimetaja
VIIVI VARIKSÄÄR
tel. 681 495
Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP
tel. 681 495
Kunstiline toimetaja
PRIIT REA
tel. 681 495

Printall
Pärnu mt. 67a
EE0001 Tallinn

ESIKAANEL
HILLAR METSA.
JONISTUS

HIND 7 KROONI

Tere lapsed!

Mina olen Bassu. Võite kolm korda arvata, mis tõugu ma olen. Kolmele kiiremale äraarvajale luban auhinna ja see pole mitte mu lemmikkont. Seda läheb mul endal tarvis.

Näärikuu alguses jätsime koos sõber Taaviga hüvasti jõulukuusega.

Ühel lumisel nädalavahetusel käisime maal vanaema juures. Sügavas lumes sumbata polnud minusugusele madalat kasvu koerale sugugi kerge. Uisutades võtsin jääl palju rohkem ruumi kui lapsed. Kuid salakavalale gripipisikule tegin tuule alla.

Soojast toast aknal seabivaid linnukesi vaadates mõtlesin rõõmsalt: "Pole see koera elu nii hull ühtigi."

Kohtumiseni veebruaris!

Joonistanud ja kirjutanud RAIVO TIHANOV

